

Strasbourg, 6. julij 2026

Spoštovani,

na plenarnem zasedanju ta teden bo Evropski parlament že tretjič v zadnjih mesecih odločal o podaljšanju začasne zakonodajne izjeme, povezane z odkrivanjem gradiva o spolnih zlorabah otrok na spletu. V nadaljevanju vam pošiljamo komentar in pojasnila evropske poslanke Irene Joveve (Renew Europe/Svoboda), ki opozarja, da gre za nov poskus podaljševanja začasnih pravil, ki jih je Evropski parlament že dvakrat upravičeno zavrnil, medtem ko trajna evropska zakonodaja že predolgo stoji na mestu.

“Zaščita otrok ni in ne sme biti politično orožje, pa vendar smo spet priča istemu scenariju: namesto da bi dokončali trajno zakonodajo za zaščito otrok na spletu, nas nekateri znova silijo v podaljševanje začasnih pravil, in to brez varovalk, ki naj bi veljala le prehodno. Že tretjič v tem mandatu.”

Trenutno namreč (spet) vzporedno tečeta dva ločena zakonodajna postopka. Prvi je uredba o preprečevanju in boju proti spolnim zlorabam otrok na spletu (CSAM), ki naj bi dolgoročno uredila področje ter uvedla celovit evropski sistem zaščite otrok. Drugi je začasna derogacija, izjema od pravil prepovedi o vpogledu v zasebne komunikacije državljanov, ki ponudnikom komunikacijskih storitev omogoča prostovoljno odkrivanje gradiva o spolnih zlorabah otrok, dokler trajna zakonodaja še ni sprejeta. In še ena zelo pomembna podrobnost: trajna zakonodaja bi imela varovalke na področju zasebnosti, možnosti odstranjevanja takšnih vsebin, možnost ugovora posameznika zaradi napak in nadzora samih ukrepov, odobritev sodnikov in mnogo drugih reči, ki jih začasna nima, saj ta zgolj pravno omogoči skeniranje zasebnih sporočil. Tu seveda ne govorimo o javnih objavah, temveč izključno o zasebnih pogovorih, tako imenovani end-to-end enkripciji oziroma od konca do konca šifriranih pogovorih (na primer Whatsappu).

Zčasna derogacija je bila zamišljena kot most do trajne rešitve. Danes pa obstaja resno tveganje, da postaja nadomestek zanjo.

“Evropski parlament je bil pripravljen na kompromis. Pogajalke in pogajalci smo bili pripravljeni podpreti omejeno podaljšanje ob jasnih varovalkah za zaščito zasebnosti in temeljnih pravic. Želeli smo recimo določitev, ki ne posega v od konca do konca šifrirane pogovore, ter da se to skeniranje omogoči zgolj za slikovno in video gradivo, ki ne razkrivajo samih besedil. Svet EU se ni premaknil niti za milimeter. Med pogajanji jih vsebina ni zanimala. Niso jih zanimale varovalke. Niso jih zanimali kompromisi. Zanimalo jih je zgolj novo podaljšanje. Zdaj se začasna zakonodaja vrača v igro – kakopak, s pomočjo največje politične skupine EPP.”

Opozarjam, da bi ponovno odpiranje začasne derogacije lahko dodatno zmanjšalo pritisk za dokončanje glavnega CSAM dosjeja, ki vsebuje bistveno večino ukrepov za zaščito otrok na spletu.

“Če bodo države članice vedno znova dobile novo začasno izjemo, zakaj bi sploh imele interes dokončati trajno zakonodajo? Ravno zato je ta tretji poskus tako

problematičen. Namesto da bi zaključili pogajanja o celoviti evropski rešitvi, se vračamo na začetek in ponovno razpravljamo o istem vprašanju.“

Ob tem moram ostro kritizirati tudi ravnanje Evropske ljudske stranke (EPP): **“Žal ponovno poslušamo isto politično manipulacijo. Kdor opozori na zasebnost, varovalke ali sorazmernost ukrepov, je takoj obtožen, da mu ni mar za otroke. Da ščiti pedofile. Da brani kriminalce. To ni argument, to je manipulativno izsiljevanje.“**

Takšna retorika je še posebej sprevržena zato, ker nihče v razpravi ne nasprotuje zaščiti otrok. V Evropi in drugod je namreč primerov deljenja gradiva otroške pornografije in spolnih zlorab otrok nemalo, zato je ta problem seveda treba nemudoma nasloviti, spolne predatorje pa uloviti in kaznovati. Nedavno smo na EU ravni prek zavezujoče direktive za države članice znotraj kazenskega prava povišali kazni ravno za takšne primere. Nujno je potrebno tudi odstranjevanje teh vsebin, saj žrtve prek teh posnetkov ta grozljiva dejanja podoživljajo. Jasno je tudi, da lahko le upravitelji platform nadzorujejo in odstranjujejo takšne vsebine, a prostovoljno, nekontrolirano skeniranje vseh sporočil z grobim posegom v zasebnost ni rešitev, saj odpira možnosti za vrsto zlorab.

“Kot mati in kot političarka kategorično zavračam takšne insinuacije. Seveda želimo zaščititi otroke. Vsi jih želimo. Vprašanje je, zakaj tisti, ki danes najbolj glasno govorijo o zaščiti otrok, niso bili pripravljeni sprejeti kompromisa, ko je bil ta na mizi.“

Se pa po mojem mnenju zdaj ponovno odpira tudi vprašanje politične doslednosti slovenskih evropskih poslancev, predvsem iz vrst SDS in NSi.

“Nekateri njihovi predstavniki so bili med najglasnejšimi kritiki predlogov Chat Control zakonodaje in so opozarjali na tveganja za zasebnost komunikacij. Ta teden bodo imeli priložnost pokazati, ali so bila ta stališča načelna ali zgolj priročna.”

Poudarjam, da razprava nikoli ni bila izbira med zaščito otrok in zaščito zasebnosti.

“To je lažna dilema. Potrebujemo oboje. Potrebujemo učinkovita orodja za boj proti spolnim zlorabam otrok in hkrati jasne varovalke za zaščito zasebnih komunikacij ljudi. Prav zato je trajna zakonodaja pomembna. Prav zato so pogajanja zahtevna. In prav zato začasne izjeme ne morejo postati trajna rešitev.

Otroci na spletu potrebujejo zaščito. Evropa potrebuje trajno rešitev. Kar pa danes gledamo, ni iskanje rešitve, ampak že tretji poskus podaljševanja začasnega ukrepa, ker nekateri niso pripravljeni opraviti svojega dela naloge. Če res želimo zaščititi otroke, potem dokončajmo trajno evropsko zakonodajo. Najlažje je mahati z geslom ‘za otroke gre’. Veliko težje je sedeti za pogajalsko mizo, sklepati kompromise in končno sprejeti zakonodajo, ki bo otroke dejansko zaščitila. Dokler bo lažje izsiljevati s čustvi kot pa doseči dogovor, pa bodo otroci ostajali talci politične neodločnosti, kar je absolutno vredno vsega obsojanja. Pozivam vse udeležence, da se vrnejo za pogajalsko mizo in zaključijo s pogajanjem o trajni rešitvi. Ostal je samo še del o odkrivanju teh gradiv in v pogovorih s predstavniki Evropske komisije, tehnološkimi podjetji ter strokovnjaki s tega področja se je nakazovala rešitev, ki bi

bila učinkovita v boju zoper spletno zlorabo otrok, obenem pa zaščitila temeljne pravice, v tem primeru pravice do zasebnosti komunikacij vseh državljanek in državljanov.”

Za kakršn koli dodatne informacije ali izjave evropske poslanke smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

joveva
Irena Joveva
poslanica Evropskega parlamenta

Pisarna evropske poslanke
Irene Joveve

Kersnikova ulica 3, 1000 Ljubljana
(+386) 51 282 828

pisarna@irenajoveva.si
www.irenajoveva.si